

Felhívás

Az ELTE BTK Filozófia Intézete és a Lukács Archívum Nemzetközi Alapítvány

konferenciát rendez

„Lukács György 140 – Osztályharc és kultúra”

címmel

2025. június 26–27-én

(1088 Budapest, Múzeum krt. 4/I.)

140 éve született Lukács György, az egyetlen világszerte ismert magyar filozófus. Az évforduló alkalmat nyújt arra, hogy ismét mérlegre tegyük Lukács életművét, nyomon kövessük fordulatokban gazdag – törésektől sem mentes –, ugyanakkor filozófiai törekvéseinek kontinuitásáról is tanúskodó pályáját, és megvilágítsuk ellentmondásos – hol öntörvényű, hol keserves kompromisszumokra kész, ám még a legszűkebb ideológiai mozgástérben is eleven és szubverzív – gondolkodásának teljesítményeit.

Megítélésünk szerint a konferencia hívószavai – az „osztályharc” és a „kultúra” – a leendő előadók számára számtalan kapcsolódási pontot kínáló fogalmak. Márkus György jóformán aforizmává vált megállapítását talán idézni sem kellene – „a kultúra volt Lukács életének egyetlen gondolata” –: valóban nincs olyan alkotói periódus, amelyben ne volna centrális jelentőségű a „régikultúra és újkultúra” problémája. De a „gyakorlati elméletének” kidolgozásában és „gyakorlati elméletté” való továbbalakításában kulcsszerepet játszó – legalábbis önértelmezése szerint erre a szerepre hivatott – marxista Lukács munkásságában nem kevésbé fontos motívum az osztályharc sem. Alapvető „operatív fogalomról” van szó, amely nyilvánvaló jelentésváltozásokon esik át: a *Történelem és osztálytudat* keletkezésének éveiben tagadhatatlan társadalmi tapasztalat, majd a sztálini „kozmológia” univerzális magyarázó elve, utóbb pedig a társadalmi életfolyamat felszínén egyre észlelhetőtlenebb, ám a „mélyrétegekben” változatlanul tovább ható erő. Örömmel fogadjuk az olyan előadásokat, amelyek e fogalmakat – Lukács művei alapján és ezek polemikus kontextusában – annak az éppen nyolcvan éve lezajlott (ma több okból fájdalmas) eseménynek a tükrében is megvizsgálják, amelyet Lukács és szellemi környezetének tagjai úgy neveztek: felszabadulás. Szívesen vesszük azokat az értelmezési kísérleteket is, amelyek Lukácsnak a fasizmussal való – tavaly hetvenéves – történelemfilozófiai számvetésére, *Az ész trónfosztására* fókuszálnak, amelynek irracionalizmuskritikájában a két fogalom szintén kulcsszerepet játszik. Ugyanakkor

tematikus megkötés nélkül örömmel várunk minden előadást, amely kapcsolódni tud hívószavainkhoz.

Az előadások 150-200 szavas absztraktjait 2025. április 30-áig várjuk az alábbi email-címekre:

olay.csaba@btk.elte.hu; forczeak.akos@btk.elte.hu

A konferencia szervezői:

Olay Csaba, Forczek Ákos, Hollós Levente és Sipos Balázs